

Nepřizpůsobujte se tomuto věku

Rožnov, Střítež: 10.1.2016

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ef 4, 17 - 32

Text: Ř 12, 2 *A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.*

„A nepřizpůsobujte se tomuto věku.“ O co v této výzvě jde a o co tu nejde? Co je přizpůsobování se tomuto věku a co není? Možná, že jako první někoho napadne, zvláště ty starší z vás, obraz dnešní poblázněné doby. Je to doba uspěchaná, zaměřená na vysokou životní úroveň a spotřebu, doba počítačů a složitých technologií, doba stále více se uvolňující morálky, pozorujeme ztrátu úcty k autoritám, jsme nuceni poslouchat stále divočejší hudbu, mládež propadá drogám, vzrůstá agresivita mezi lidmi, lidé nemají úctu už před ničím. „To za našich mladých let nebyvalo! Nic takového nepamatujeme!“ To říkáme, čím více nám přibývá roků, a my zjistíme, jak se do této doby už nehodíme a jak tomu čím dál méně rozumíme. Mládež pak napomínáme, ať se současnosti nepřizpůsobují, ať se snaží žít, jako jsme žili kdysi my před 50 či 60 lety. To se prý žilo jinak a lépe. Ale mládež nás neposlouchá, protože ona své nejlepší roky prožívá na začátku 21. století, to je pro ně ten pravý život a k tomu povedou své děti, až je budou za 50 či 60 let napomínat, aby se nepřizpůsobovali své době a žili tak, jako se žilo kdysi v roce 2016.

„A nepřizpůsobujte se tomuto věku.“ Jestliže pochopíme toto slovo takovouto zúženou generační perspektivou a uděláme z ní generační problém, pak se dostaneme do začarovaného kruhu, z něhož není východiska. Většinou to tak bývá, že svá dětská léta pokládáme za šťastnější než svá stařecká. Psychologové tomu říkají vzpomínkový optimismus. Minulost si idealizujeme a budoucnosti se bojíme.

Znamená ale výzva, nepřizpůsobovat se tomuto věku, abychom opravdu žili znovu jako před 50 lety? Nebo před 100 lety? Nebo kdy vlastně byl ještě ten dobrý věk a kdy začal ten špatný, kterému se už nemáme přizpůsobit? Bratři a sestry, tady je naše uvažování ve slepé uličce. Jestliže jsme začali uvažovat takto časově, tak jsme apoštola vůbec nepochopili. Jestliže bychom se nechtěli přizpůsobit této době a chtěli bychom se vrátit třeba... třeba až do doby prvotní církve, do doby apoštolovy, i tam by nám apoštol řekl: „Nepřizpůsobujte se tomuto věku“. Vždy toto slovo napsal právě tenkrát už v tom prvním století! Co tedy znamená ten „věk“ kterému se nemáme přizpůsobovat? Ale když se během našeho pátrání náhodou podíváme do kralické bible, tak najednou čteme něco jiného: „A nepřipodobňujte se světu tomuto.“ Tak věku nebo světu? Takže musíme sáhnout po řecké bibli, (vy nemusíte, to musím jenom já) a tam najdeme řecké slovo „aion“. Toto slovo umožňuje obojí překlad: „věk“ i „svět“. A to proto, že „aion“ je označení tak dlouhého časového úseku, jak dlouho trvá ten který svět. Je to čas vyměřený danému světu. Věk světa. Aion může označovat např. věk světa tohoto, ale třeba i věk světa budoucího, totiž Božího království, tedy věčnosti. Apoštol tu ale říká: „Nepřizpůsobujte se věku tomuto“ – tedy tomu nynějšímu, který dosud trvá. To znamená, abychom se nepřizpůsobovali věku tohoto světa. A je jedno, žijeme-li v době otce Abrahama, ve středověku nebo na začátku 21. století. Celý věk tohoto světa je totiž charakterizován lidským pádem. Odpadnutím od Hospodina. Tento svět žije po celou svoji existenci ve vzpouře proti svému Stvořiteli. Jsme, jak říkají teologové, „porušené stvoření“. Slovo „svět“ má díky tomu v novozákonní mluvě negativní přízvuk. A my to cítíme také, když něco označíme za světské, tedy bezbožné. V bibli se píše: „Ale svět všecken ve zlém leží.“ (1J 5, 19) Svět se stal doslova říší zla a satan je v NZ označován jako „vládce tohoto světa“. Ale přišel Kristus a řekl: „Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven.“ (Jan 12, 31) A v listu Galatským pak čteme: „Kristus sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce (Ga 1,4). A tak ti, které Kristus vykoupil, už nepatří tomuto světu ani jeho vládci.

„Nepřizpůsobujte se světu tomuto“. Tato výzva předpokládá, že my sami už nepatříme tomuto světu. Jsme Kristovou milostí vyňati z toho vzbouřeného stvoření. Byli jsme z něj vykoupeni a stali jsme se novým stvořením v Kristu. Naše občanství je v nebesích. Patříme tomu novému věku. „Protože však nejste ze světa,“ říká Ježíš „ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí.“

To, že nás svět nenávidí, to se nám ale moc nezamlouvá. To nám docela vadí. My se chceme světu líbit. A proto se chceme přizpůsobovat tomuto světu. Nechceme ho dráždit. Nechceme se příliš odlišovat. Nechceme příliš vyčnívat z davu. Na to by nám ale řekl apoštol Jakub: „Proradná stvoření! Což nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdo tedy chce být přítelem světa, stává se nepřítelem Božím. Či myslíte, že nadarmo je psáno: `Bůh žárlivě touží po duchu, kterého do nás vložil`? (Jakub 4,4) Kdo si to dosud plně neuvědomil, tak to říkám teď naplno a jasně: Patřit Kristu, být křesťanem, být členem církve a zdejšího střítežského a rožnovského sboru znamená otevřeně se rozejít se světem. Ale abyste mě nepochopili špatně. To samozřejmě neznamená přebudovat náš kostel na klášter a zavřít se tu jako mniši. Neznamená to ze světa utéci někam do ústraní. O co skutečně jde, říká apoštol Jan ve svém 1. listu, kde píše o oddělenosti od světa: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky.“ (1J 2,15-17)

„Nepřipodobňujte se světu tomuto.“ Tedy - nebuďte podobní jako tento svět. Buďte něco docela jiného. Nesrovnávejte se pořád s tímto světem. Nepřizpůsobovat se tomuto světu znamená mít docela velkou odvahu se lišit. Plout proti proudu. Trvat na poznané pravdě evangelia a neupravovat ji podle myšlení tohoto světa. Svět táhne za jeden provaz od Boha pryč. To je trvalá tendence v myšlení lidí, v myšlení světa. Ale my jsme byli z tohoto způsobu myšlení a jednání vykoupeni. Na myšlení člověka velice záleží. Přizpůsobování se světu se neprojevuje ve vnějších věcech ale spíše nepozorovaně a neokázale právě ve způsobu uvažování. Ne třeba v oblékání, ne v rozlišování toho co je moderní, co frčí, a co je naopak tradiční, konzervativní. Tím se to neměří. I staré zvyky mohou být hrubě světské a opravdová zbožnost může mít klidně moderní šmrnc, moderní střih. Ale o tom jsme už mluvili na začátku. Přizpůsobování se světu může být zcela nevědomé, a to tak, že nekontrolovaně ponechám své myšlení vlivu světa. Že se nechám ovlivňovat takovým způsobem uvažování, jako smýšlí lidé bez víry v Boha. Samozřejmě že vlivu světa se neubráníme a svým způsobem se vlastně ani nemáme bránit. Jinak řečeno: My máme světu naslouchat. Máme světu podávat pomocnou ruku. Máme jít za lidmi dokonce po všem světě, říká Ježíš. Máme mluvit jazykem, který je srozumitelný lidem dnešního světa. Ale máme přitom pevně a nepohnutě stát na tom základě, který je postaven, totiž na Kristu.

Nyní se, bratři a sestry, posuňme v našem uvažování do druhé poloviny toho verše. Kdyby nás apoštol pouze upozorňoval, abychom se nepřizpůsobovali světu a neřekl přitom, co tedy máme dělat namísto toho, tak by to byla zbytečná rada. Vždyť proč se nepřizpůsobit světu, když by neexistovala žádná jiná alternativa? Kdo nemá pozitivní motivaci, tak i kdyby se nechtěl světu podobat, tak se mu podobat bude. Kdo je vybaven pouze vědomím, co nemá dělat, tak stejně za chvíli postupně vidíte, jak se takový slušný zbožný křesťan doslova před očima samovolně proměňuje podle obrazu tohoto světa. Ale apoštol radí: Vy se proměňujte na opačnou stranu. Proměňujte se obnovou své mysli. Naše myšlení, ovlivňované světem je potřebí neustále obnovovat a formovat po vzoru Kristově. Mít vždy znovu obnovenou mysl znamená také mít se na pozoru, abych neupadal do zbožných stereotypů, aby se má víra nestala formální, aby má zbožnost nezabředla do neupřímnosti, abych ve svém uvažování nezačal dělat kompromisy se svou vírou. Proč je to potřebí? I to apoštol hned dodává: „Abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ Kdo neobnovuje svou mysl podle Kristova myšlení, ten ztrácí schopnost rozeznávat co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. Pro křesťana, pro jeho jednání, je přece rozhodující, co je vůle Boží. Boží vůle je zásadní ukazatel pro naše rozhodování a jednání. To je třeba desatero. Přesto i pro tato základní Boží přikázání ztrácí křesťané citlivost, když se v myšlení přizpůsobují tomuto světu. Když říkají: „Dnes je to normální.“ Jakoby normu určoval svět a ne Boží přikázání. Přitom jde o ukazatele, které velmi jasně označují hřích a říkají: Pozor, sem nechod'te, tady číhá zlo. Je potřeba vědět nejen co nemám dělat, ale i to co mám dělat. Ztrácíme citlivost pro to, co je skutečně dobré, co dělá Pánu Bohu radost. Ztrácíme ideály, povědomí o tom, co je dokonalé. Tím vším se přizpůsobujeme tomuto světu. Normy tohoto světa vycházejí z bezmocné rezignace na ideály.

Proměňujte se obnovou své mysli. Potřebujeme nový a stále obnovovaný způsob myšlení. Rozdíl mezi starým a novým myšlením lze dobře ilustrovat na příkladu řidiče. Křesťan, který nemá Duchem svatým proměněnou mysl, uvažuje asi jako řidič, který se sice snaží formálně dodržovat dopravní předpisy, ale jen proto, aby nemusel platit pokutu. Křesťan, který je proměněný Duchem svatým je jako řidič, který vlastně bezděky dodržuje předpisy, protože prostě chce jezdit bezpečně. To je zásadní rozdíl ve způsobu uvažování. A my potřebujeme své myšlení takto Duchem svatým neustále obnovovat.

Potřebujeme obnovovat svou mysl. Trvale se vnitřně proměňovat. Uskutečňovat své obrácení k Bohu na každý den. To je apoštolova výzva pro nás, pro nás všechny, pro celý náš sbor. Vezmeme-li poslušnost tohoto slova vážně, pravděpodobně to nebude mít jenom příjemné důsledky. Nesmíme se bát toho, nastane-li zjevnější a markantnější rozdíl mezi těmi, kdo jsou ze světa a těmi, kdo nejsou ze světa. Možná přibude posměchu, protivenství, ústrků a pomluv. Na to musí být každý křesťan připraven. Ale na možné protivenství nelze brát ohled. Jak jsme to zpívali: Přijde-li na zmatek čest, hrdlo, statek, nechť sobě mají, nic tím nezískají, nebes nám však nechají. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, láká mě k sobě svět a chce mě srazit, abych jej ctil a tebe opustil. Stůj při mně, Pane, víš, že nechci zradit, v tobě mám sílu, abych zvítězil. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane, přimlouváme se za tento svět. Za svět, který je pod mocí zlého. Prosíme tě, ať v něm vítězí tvoje láska. Ať naše víra přemáhá zlo ve světě. Prosíme za všechny nemocné, trpící, strádající. Prosíme za pronásledované křesťany. Za tvé věrné vyznavače, kteří jsou vystaveni posměchu, či dokonce jim brozí smrt. Prosíme za situace, kdy je pro nás velmi těžké odolat tlaku světa. Dej, ať se vždy pevně držíme tebe. Prosíme, Pane, dej také to, ať se zároveň světa nestraníme, ale přinášíme všem kolem sebe radostnou zvěst o tobě. Dej, ať si ji neupravujeme podle sebe, ale ať ji zvěstujeme srozumitelně, radostně, přirozeně a laskavě. Prosíme, Pane, za náš sbor, ať se vždy drží tvého slova, i kdyby to mělo znamenat mezi lidmi potupu. Dej, ať nikdy nezapřeme víru jen proto, abychom si zachovali čest a vyhnuli se zlému. Chraň nás před nevěrností. Amen.*